

РАЗРЕД: СЕДМИ

СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА: 1

ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА: 36

ОПШТИ И ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

Општи циљеви

Циљ наставе предмета музичка култура је да се подстицањем, стварањем и даљим његовањем интересовања, навика и потреба за слушањем и репродукцијом вриједних музичких остварења из области умјетничке, дјечије, духовне и традиционалне музике развија, на првом мјесту, код ученика љубав према музици, музичкој умјетности и умјетности уопште. Такође, да развија креативне и интелектуалне потенцијале и да правилним његовањем музичког укуса доприноси њиховом естетском и хуманом развоју као и подизању нивоа њиховог музичког образовања и опште културе.

Посебни циљеви

- Кроз више наставних подручја и дисциплина из области музичке педагогије развија код ученика интересовање и љубав према музици и умјетности уопште, као и когнитивне, емоционалне, социјалне и креативне потенцијале и способности;
- Његује способности заједничког (индивидуалног) репродуковања музичких дјела обрађених на часу;
- Кроз активно пјевање, слушање, свирање, играње и стварање музике ученике уведе у разумијевање музике и њених законитости;
- Континуирано развија музичке способности, музикалност, слух, слушну концентрацију, општу и музичку интелигенцију, музичку меморију и креативност;
- Развија оригиналност, индивидуалност и креативна рјешења;
- Развија код ученика способности да изрази своје мисли, формулише сопствени суд и аргументовано га одбрани (критичко мишљење);
- Кроз слушање и активно музицирање (пјевање/свирање) упозна ученике са изражајним средствима музичке умјетности, музичко-теоријским појмовима и основним карактеристикама музике различитих епоха, стилова и жанрова предвиђених програмом, ради развијања способности разумијевања музичких садржаја;
- Развија код ученика навику да слуша вриједна музичка дјела, изграђује позитиван став према музичкој умјетности, прати музички живот и формира сопствене дискотеке(фонотеке);
- Развија способности за заједничко извођење (пјевање/свирање/играње) познатих примјера из дјела свјетске, српске и босанско-херцеговачке музичке литературе;
- Музички описмењује и упознаје ученике са музичким појавама и појмовима из области мелодике и ритма (F-dur, d-mol, D и G-dur љествица, пунктирана и обрнуто пунктирана јединица бројања, триола, синкопа, тродјелна врста мјере 6/8);
- Развија код ученика неометано повезивање перцепције и рецепције музике: од нотне слике до звука и од звука до нотне слике;
- Обогаћује и оплемењује емоционални живот ученика;

- Васпитава ученика у његовању патриотизама, хуманизма и интернационализма;
- Правилним његовањем музичког укуса развија код ученика способност за процјену умјетничке вриједности, тј. да кроз успостављање и усвајање вриједносних мјерила за критичко и естетско процјењивање музике створи компетентног корисника музичке културе;
- Приближи савремене извођаче умјетничке музике и укаже на савремене обраде класичних музичких дјела;
- Указује на везу музичке културе са садржајима других наставних предмета;
- Његује хорско и оркестарско музицирање у школи.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Наставно подручје

Оквирни број часова

1. Слушање музике	10
2. Увод у основе музичке писмености	12
3. Дјечије музичко стваралаштво	8
4. Извођење музике	6

Исходи учења	Садржаји програма /Појмови	Корелација са другим наставним предметима
Наставно подручје: СЛУШАЊЕ МУЗИКЕ (10 часова)		
Теме: 1. Вокална музика 2. Инструментална музика 3. Вокално-инструментална музика		
<p>Ученик може да:</p> <p>1. Препозна и именује слушане примјере хорске музике; дефинише и објасни појам хорске пјесме; разликује духовну и свјетовну хорску музику; разликује дјечији, женски, мушки и мјешовити хор; наведе значајне домаће ауторе хорске музике и наведе основне биографске податке о њима; активно учествује у репродукцији обрађених примјера, те динамички и агогички нијансира према оригиналу слушаног музичког примјера; солфеђира тематски</p>	<p>1. Хорска пјесма – свјетовна и духовна</p> <p>Слушање и репродукција музике:</p> <p>С. Стојановић - Мокрањац:</p> <p>VI Руковет (<i>Расло ми је бадем дрво</i>)</p> <p>VII Руковет (<i>Варај Данке</i>)</p> <p>VIII Руковет (<i>Данум на сред село, Што Морава мутно тече</i>)</p> <p><i>Херувимска пјесма</i></p>	<p>Српски језик</p> <p>Историја</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Вјеронаука</p> <p>Информатика</p>

материјал композиције који је обрађен са наставником; разликује *a capella* од вокално-инструменталног извођења хорске пјесме; објасни термин *руковет*; варира композиције које су слушали; препозна и погоди из које од две или три преслушане композиције потиче мелодија коју им наставник свира на инструменту или интонира гласом; учествује у једногласном и двогласном извођењу паралитургијских пјесама.

2. Наведите неколико значајних домаћих и страних композитора инструменталне умјетничке музике, те наведете њихове основне биографске податке; препозна, именује и опише солистички инструмент из слушаног примјера; наведете неколико истакнутих домаћих и страних солиста за одређени инструмент; разумије појмове солистичка, камерна и оркестарска музика; разликује врсте камерних ансамбала према броју извођача (дуо, трио, квартет,..); класификује ансамбле према врсти инструмената који учествују у извођењу одређеног дијела (гудачки квинтет, дувачки квартет, клавирски трио,..); наведете музичке форме у којима учествује оркестар; препозна теме слушаних композиција оркестарске музике; наведете неке од најпознатијих оркестара; препозна теме и инструменте који изводе теме

Тебе појем – за трогласни хор

Буди имја Господње

В. Милошевић: *V Руковет (Бијела вила)*

В. Комадина: *Покозарје*

Ђ. Верди: Хор Јевреја из опере *Набуко*

Паралитургијске пјесме:

Хајте, децо

Господе, Боже мој

Ој, бадњаче, бадњаче

Христос дође међу нас

2.1 Солистичка музика

Слушање и репродукција музике:

Ф. Шопен: *Минутни валцер*

Ј. С. Бах: *Двогласна инвенција бр. 8*

Л. Ван Бетовен: *Месечева соната*

Ф. Менделсон: *Концерт за виолину оп. 64*

<p>Шахријара и Шехерезаде; опише улогу диригента.</p> <p>2.4. препозна и именује слушане музичке примјере; дефинише и објасни појам стилизоване игре; опише музичке карактеристике обрађених игара; активно учествује у репродукцији (солфеђирање, мануелна репродукција ритмичких образаца обрађених игара); наведе сличности и разлике између менуета, валцера, мазурке и полонезе; објасни разлику између валцера као плеса и стилизоване игре; наведе земље порекла и период настанка обрађених стилизованих игара; учествује у ритмичкој пратњи болера; осмисли ритмичку пратњу на дечјим ритмичким инструментима; одреди мјеру слушаног примјера помоћу тактирања.</p> <p>3. Препозна и именује слушане примјере соло пјесме домаћих и страних аутора; уочи и објасни разлику између соло пјесме и хорске музике; уочи и објасни</p>	<p>J. С. Бах: <i>Бадинери</i></p> <p>Ф. Лист: <i>Игра патуљака – концертна етида</i></p> <p>Ф. Шопен: <i>Револуционарна етида</i></p> <p>К. Черни: <i>Етида бр. 21 оп. 299</i></p> <p>2.2. Камерна музика</p> <p>Слушање и репродуковање музике</p> <p>К. С. Санс: <i>Лабуд – дуо, виолончело/клавир</i></p> <p>Л. Бокерини: <i>Менует - гудачки квинтет, трио гитара</i></p> <p>К. Краицер: <i>Дует за два кларинета</i></p> <p>Ј. Хајдн: <i>Трио бр. 39, Нов. XV/25 „Дигански рондо“</i></p> <p>В. А. Моцарт: <i>Соната КВ. 304 бр. 21 III став – дуо, виолина/клавир</i></p> <p>2.3. Оркестарска музика</p> <p>Слушање и репродуковање музике</p> <p>В. А. Моцарт: <i>Увертира за оперу Фигарова женидба</i></p> <p>В. А. Моцарт: <i>Симфонија бр. 40 I став</i></p> <p>Л. Ван Бетовен: <i>Симфонија бр. 5 I став</i></p> <p>Н. Р. Корсаков: <i>Шехерезада</i></p> <p>А. Дворжак: <i>Влтава</i></p>	<p>Српски језик</p> <p>Историја</p> <p>Географија</p> <p>Физичко васпитање</p> <p>Ликовна култура</p>
---	--	---

разлику између соло пјесме и арије; разликује народну пјесму од умјетничке; активно учествује у репродукцији обрађених соло пјесама; критички суди о личном и групном извођењу.

2.4. Стилизоване игре: менует, валцер, ригидон, мазурка, полонеза, чардаш, полка, болеро, самба, регтајм.

Слушање и репродуковање музике:

В. А. Моцарт: Менует из *Мале ноћне музике*

Ј. Штраус: *На лијепом плавом Дунаву*

Ф. Шопен: *Валцер cis-moll*

П.И.Чајковски: Валцер из балета *Успавана љепотица*

Ф. Шопен: *Мазурка B-dur*

Ф. Шопен: *Полонеза A-dur*

Ж. Ф. Рамо: *Ригидон*

Ф. Лист: *Мађарска рапсодија бр. 2*

Ђ. Балашевић: *Девојка са чардаш ногама*

Ј. Штраус: *Трич-трач* полка

М. Равел: *Болеро*

С. Џоплин: *Синкопације*

А. Бородин: *Половецке игре* из опере *Кнез Игор*

М. Тајчевић: *Друга балканска игра*

3. Соло пјесма

Слушање и репродукција музике:

В. А. Моцарт: *Чезња за прољећем*

Ђ. Б. Перголези: *Где је онај
цветак жути*

Ф. Шуберт: *Липа*

Ф. Шуберт: *Серенада (Павароти,
Доминго, Карерас)*

Ф. Шуберт: *Дивља ружа*

Ј. С. Бах: *Ах што волим*

В. А. Моцарт: *Арија Папагена* из
опере *Чаробна фрула*

Напомена: Препоручени
примјери представљају смјернице
наставницима и шири избор, а не
обавезујући број примјера
предвиђен за обраду. Садржај
програма у оквиру наставног
подручја може обухватити и
музичке примјере по избору
наставника, усклађене са
исходима учења и постављеним
васпитно-образовним циљевима
НПП-а.

		Српски језик Енглески језик Ликовна култура
Наставно подручје: УВОД У ОСНОВЕ МУЗИЧКЕ ПИСМЕНОСТИ (12 часова) Тема: 1. Обнављање и утврђивање љествица и ритмичких врста и фигура из претходног разреда 2. Поставка d-mol љествице 3. Мало мол – мало дур (C-dur – c-mol; d-mol – D-dur) 4. Поставка G-dur љествице 5. Пунктирани и обрнуто пунктирани ритам 6. Поставка синкопе 7. Поставка тродјелне мјере (6/8) 8. Поставка триоле		
Ученик може да: 1. Препозна пјесме обрађене у претходном разреду и именује љествицу/тоналитет у којој се пјесмица налази; интонира и објасни појам тетрахорда; аудитивно и визуелно идентификује мотиве одсвиране од стране наставника или емитоване са аудитивних наставних средстава; активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера обрађених у претходном разреду пјевањем (текстом/солмизационим слоговима), свирањем (блок флаута, металофон или ритмички инструменти) и играњем; дефинише и на основу репродукованих и слушаних примјера објасни опште музичко-теоријске појмове: љествица, октава, каденца, ступањ, цијели степен и полустепен ; објасни разлику између дурске и молске љествице и репродукује (пјева/свира) обрађене љествице и примјере у претходном разреду по избору; транспонује пјесмицу за кварту	Репродукција и слушање пјесама: 1. Репетиторијум градива из шестог разреда: C-dur, a-mol и F-dur љествица; музичко-теоријски појмови: тетрахорд, каденца, ступањ, степен и полустепен; четвородјелна подјела јединице бројања, узмах и претакт. Репродукција и слушање: <ul style="list-style-type: none"> • <i>Ми имамо црну куцу</i> • <i>Ајде Като</i> • <i>Поноћ је тако тиха</i> • <i>Ђук седи</i> • <i>Све тичице запјевале</i> • <i>Лазар ми коло водио</i> • <i>Ф. Рамо: Сељанчица</i> • <i>Мечкарска пјесма</i> • <i>Она цупа скочи</i> • <i>Меда Мишко заспао</i> • <i>Ах, што волим – Ј. С. Бах</i> • <i>Коло води Васа</i> • <i>Дошло писмо из Босне</i> 	Српски језик Историја Математика Ликовна култура Физичко васпитање

на више; учествује у
равномјерном читању нота;
изводи примјере по принципу
Дандело;

2. Репродукује пјевањем
(текстом/солмизацијом), и
препозна обрађене пјесме у *d-
molu*; свирањем репродукује
једноставније примјере;
интонира љествицу и каденцу
d-mola и објасни појам
љествице; изведе напамет
научену пјесму; препозна и
наведе тетра хорде, степене и
полустепене *d-mola* љествице;
аудитивно и визуелно препозна
мотиве одсвиране од стране
наставника или емитоване са
аудитивних наставних
средстава; објасни разлику
између дурске и молске
љествице и репродукује
(пјева/свира) обрађене
љествице и примјере у
претходном разреду по избору;
објасни разлику између
природне и хармонске молске
љествице; објасни везу између
паралелних љествица;
равномјерно чита ноте;
репродукује примјере из
умјетничке литературе и
инструктивне примјере
солмизационим слоговима
заједно са наставником;
репродукује пјесме у
заједничком извођењу на
дјечјим ритмичким
инструментима; репродукује
пјесме уз хармонску пратњу;
учествује у двогласном
извођењу пјесама.

3. Репродукује пјевањем
(текстом/солмизацијом) и

2. Поставка *d-mol* љествице
(обнављање и утврђивање F-dur
љествице)

Репродукција и слушање:

- *Дошла је зима* – З. М. Васиљевић
- *Где је онај цветак жути* - Ђ. Б. Перголези
- *Зима* - Ј. С. Бах
- Арија из ораторијума *Елиас* – Ф. Менделсон
- *Јесења песма* – Непознати аутор
- *Све птичице запјевале* – народна пјесма
- *Поскакуша* – народна игра са пјевањем
- *Терзије* - народна игра са пјевањем
- *Густа ми магла паднала* – народна пјесма
- *Хвалите, Господа* – Псалм 135
- *Ал је леп овај свет* – С.С.Мокрањац
- *Гле, игре ли красне* – В. А. Моцарт
- *Киша пада, трава расте* – народна пјесма
- *Осу се небо звездама* – С. С. Мокрањац
- *Ти момо, ти девојко* – орска пјесма

Српски језик

Ликовна култура

препозна обрађене пјесме у *d-molu*; интонира љествицу и каденцу *d-mola* и објасни појам љествице; напамет изведе научену пјесму; препозна и наведе тетра хорде, степене и полустепене *d-mola* љествице; свирањем изведе једноставније примјере; транспонује мелодије; учествује у народној игри са пјевањем (*Дивна, Дивна*); репродукује пјесме уз хармонску пратњу; препозна мотиве написане на табли; учествује у двогласном извођењу пјесама; разликује тонске родове, дур и мол;

4. Репродукује пјевањем (текстом/солмизацијом) и свирањем обрађене пјесме у *G-duru*; изведе напамет научену пјесму; интонира љествицу и каденцу *G-dura* и објасни појам љествице; препозна и наведе тетра хорде, степене и полустепене *G-dur* љествице; аудитивно и визуелно препозна мотиве одсвиране од стране наставника или емитоване са аудитивних наставних средстава; равномерно чита ноте; репродукује примјере из умјетничке литературе и инструктивне примјере солмизационим слоговима заједно са наставником; репродукује пјесме у заједничком извођењу на дјечијим ритмичким инструментима; репродукује пјесме уз хармонску пратњу;

- *Играле се делије* – Б. Јоксимовић
- *Ситан камен до камена* - двоглас

3. Мало мол – мало дур (*d-mol – D-dur*)

Репродукција и слушање:

- *Зеџ копа репу* – народна пјесма
- *Ноћни стражар* – М. Обрадовић
- *Фа је у средини*
- *Леле, дуње ранке*, народна игра са пјевањем
- *Хајд поведи весело*- народна игра
- *Дјевојачко коло* - народна игра са пјевањем
- *Дивна, Дивна* – народна игра
- *Ригидон* - Ж. Ф. Рамо
- *Липа* - Ф. Шуберт
- *Ода радости* – Л. В. Бетовен
- *Чежња за прољећем* - В. А. Моцарт
- *Господе, Боже мој*

4. Поставка *G-dur* љествице

Репродукција и слушање:

- *Еј, пало иње* – народна пјесма
- *Срећна мајка* – М. Бркић
- *На салашу* – народна пјесма из Америке
- *Пошла румена*- народна игра са пјевањем
- *Вањевска подвала* – орска пјесма
- Менует из *Мале ноћне музике*- В. А. Моцарт
- *Ох, пролеће* - *Ј. Маринковић*
- *Ко светом Николају служи*
- *Април већ је ту* – италијанска пјесма

Вјеронаука

учествује у двогласном извођењу пјесама; учествује у народној игри са пјевањем (*Пошла румена*).

5. Препозна и активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера обрађених на часу; у обрађеним примјерима идентификује и изведе ритмичке фигуре четвртину и осмину са тачком; да од понуђених мотива правилно сложи дијелове композиције у односу на оригинал; интонира литерарним текстом и солмизацијом обрађени тематски материјал; репродукује примјере по принципу *Дандело* и мануелном репродукцијом; учествује у народној игри са пјевањем (*Дивна, Дивна*).

6. Репродукује (текстом, солмизацијом, мануелном репродукцијом) и препозна обрађене музичке примјере са тродјелном подјелом јединице бројања; учествује у тактирању на два потеза и гласном бројању; неометано тапшањем/ тактирањем прелази из дводјелне у тродјелну пјесму (*Блистај, блистај звијезда мала- Гушчица*); репродукује примјере по принципу *Дандело* и мануелном репродукцијом.

5. Поставка пунктиране и обрнуто пунктиране фигуре на јединици бројања

Репродукција и слушање:

- *У ливади под јасеном*
- *Пошла Дуња жито жети*
- *Џанум наред село*
- *Сејао сам репу*
- *Дивна, Дивна – народна игра*
- *Чујеш, чујеш, чујеш секо*
- *Седела сам за машином*

Српски језик

Ликовна култура

Физичко васпитање

Вјеронаука

6. Поставка тродјелне мјере 6/8

Репродукција и слушање:

- *Гушчица – Аустрија*

<p>7. Репродукује (текстом, солмизацијом, мануелном репродукцијом) и препозна обрађене музичке примјере који садрже синкопу; репродукује примјере по принципу Дандело и мануелном репродукцијом; допуни непотпуне тактове нотама.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Блистај, звјездо мала</i> – В. А. Моцарт • <i>Чин, чин, дрежница</i> - Словенија • <i>Мали ђачки валцер</i> – Н.Херцигоња • <i>Влтава</i> – А. Дворжак • <i>Чежња за прољећем</i> - В. А. Моцарт • <i>Добродошица мају</i> (канон) – Ф. Шуберт • <i>Новогодишња пјесма</i> – П. Ступел • <i>Хајд'мо, децо</i> - З.Васиљевић • <i>Хвалите, Господа</i> – Псалм 135 • <i>Људи ликујте</i> <p>7. Поставка синкопе</p> <p>Репродукција и слушање:</p>	<p>Српски језик</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Физичко васпитање</p>
<p>8. Репродукује (текстом, солмизацијом, мануелном репродукцијом) и препозна обрађене музичке примјере који садрже триолу; неометано прелази из пјесме у пјесму уз тапшање или тактирање (Два се петла побише - Екете, мекете); репродукује триолу у окружењу дводјелних и четвородјелних ритмичких фигура; репродукује примјере по принципу Дандело и мануелном репродукцијом; учествује у вишегласним ритмичким аранжманима.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>И мама и тата</i> – народна пјесма • <i>Јелено, девојко</i> – народна пјесма • <i>И дођи лоло</i> – староградска пјесма • <i>Трчи, трчи, трчуљак</i> - бројалица • <i>Гугуто, лалато</i> – бројалица <p>8. Поставка триоле</p> <p>Репродукција и слушање:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Два се петла побише</i> – народна бројалица • <i>Екете, мекете</i> – бројалица • VII Руковет (Варај Данке) С.С.Мокрањац • <i>Липа</i> - Ф. Шуберт • <i>Хабанера</i> - М. Равел • <i>Марш на Дрину</i> – С. Бинички • <i>Веслај, веслај</i>, дјечија народана из Америке <p>Напомена: Препоручени примјери представљају смјернице наставницима и шири избор, а не обавезујући број примјера за</p>	<p>Вјеронаука</p>

обраду. Садржај програма у оквиру наставног подручја може обухватити и музичке примјере по избору наставника, усклађене са исходима учења и постављеним васпитно-образовним циљевима НПП-а.

Српски језик

Физичко васпитање

Математика

Ликовна култура,

Српски језик

Географија

Математика

Ликовна култура

Физичко васпитање

Српски језик

Математика

Ликовна култура

Физичко васпитање

.

Српски језик

Енглески језик

Математика

Ликовна култура

Физичко васпитање

Наставно подручје: ДЈЕЧИЈЕ МУЗИЧКО СТВАРАЛАШТВО (8 часова)		
Тема: Креативна радионица: 1. Варијација пјесама 2. Импровизација 3. Мали композитор		
<p>Ученик може да:</p> <p>1. Варира претходно обрађене музичке примјере.</p> <p>2. Импровизује ритам на задане текстове; импровизује мелодију на задани ритам; понуди музичке одговоре на музичка питања упућена од стране наставника; пронађе мелодијски мотив и настави започети ритам; користи тијело као инструмент и дјечије музичке инструменте; уобличи и осмисли ритмичку пратњу народних игара и импровизује кореографију за народне игре и пјесме; ствара властите текстове на одређену тематику задану од стране наставника и самостално бира текстове на које жели измислити мелодију.</p>	<p>1. Варијација позатих и претходно обрађених музичких примјера (по избору наставника)</p> <p>2. Импровизација</p> <ul style="list-style-type: none"> • Осмишљавање ритма на задане текстове. • Осмишљавање мелодије на задани ритам. • Музичка питања и одговори. • Проналажење мелодијских мотива. • Настављање започетог ритма. • Мелодијска допуњалка. • Измишљање текстова на одређену тематику задану од стране наставника. • Игре ронда (импровизација затворених музичких облика). • Импровизовање ритмичке пратње народних игара. • Импровизовање кореографије за народне игре и пјесме. <p>Напомена: Поред текстова познатих пјесника за дјецу препоручују се и текстови из Зборника Републичког фестивала дјечијег литерарног стваралаштва „Дјечије царство“ - препустити дјецци самосталан избор текста.</p>	<p>Српски језик</p> <p>Математика</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Физичко васпитање</p> <p>Српски језик</p> <p>Математика</p> <p>Ликовна култура</p>

<p>3. Препозна и именује фестивалске пјесме обрађене на часу, те активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера.</p>	<p>3. Избор пјесама дјецe аутора са Републичког фестивала дјечијег музичког стваралаштва „Мали композитор“</p> <ul style="list-style-type: none"> • М. Тишма/ И. Марковић: <i>Најљепше доба</i> • Ј. Станић: <i>Јесења пјесма</i> • Ц. Марковић: <i>Одлука</i> • Ј. Лаловић: <i>Моја молитва</i> <p>Напомена: Садржај програма у оквиру наставног подручја може обухватити и музичке примјере по избору наставника, усклађене са исходима учења и васпитно-образовним циљевима НПП-а.</p>	<p>Физичко васпитање</p> <p>Српски језик</p>
---	---	--

		Математика
		Ликовна култура
		Физичко васпитање

Наставно подручје: ИЗВОЂЕЊЕ МУЗИКЕ (6 часова)

Тема: Разредно музицирање: 1. Свечана пјесма 2. Избор пјесама са републичких музичких фестивала за дјецу 3. Избор пјесама са репертоара дјечијих хорова из Републике Српске 4. Традиција у новом руху

<p>Ученик може да:</p> <p>1. Активно учествује у заједничкој репродукцији обрађених химни; препозна и именује слушане химне.</p> <p>2. Препозна и именује фестивалске пјесме обрађене на часу, те активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера.</p>	<p>1. Свечана пјесма</p> <ul style="list-style-type: none"> • Химне Републике Српске: <i>Моја Република</i>, М. Матовић • <i>Химна Св. Сави</i> • Химна БиХ: <i>Интермецо</i>, Д. Шестић <p>2. <i>Ђурђевдански фестивал дјечије пјесме</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Т. Прерадовић: <i>Замисли</i> • Б. Глишић: <i>Свијет је савршен</i> • М. Матовић: <i>Сан док љуби ме</i> • Д. Шестић: <i>Звијезда сјајна</i> • М. Јањанин: <i>Обична дјечија пјесма</i> • М. Матовић: <i>Ријечи</i> • Д. Мијатовић/ С. Радусин: <i>Медо медени</i> <p>(или неки други узрасту одговарајући примјери по слободном избору наставника)</p>	<p>Српски језик</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Физичко васпитање</p> <p>Српски језик</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Физичко васпитање</p>
--	---	---

<p>2.1. Препозна и именује фестивалске пјесме обрађене на часу, те активно учествује у заједничкој репродукцији музичких примјера.</p> <p>3. Препозна и именује слушане музичке примјере из репертоара дјечијих хорова, те активно учествује у заједничкој репродукцији обрађених композиција.</p> <p>4. Препозна и именује слушане музичке примјере, те активно учествује у заједничкој репродукцији обрађених композиција.</p>	<p>2.1. Музички фестивал <i>Дјечија машта може свашта</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Ђ. Јованчић: <i>Као у бајци</i> • В. Вујичић: <i>И ми смо свијет</i> <p>(или неки други узрасту одговарајући примјери по слободном избору наставника)</p> <p>3. Избор пјесама из репертоара дјечијих хорова <i>Врапчићи (Бањалука), Палчићи (Пале), Пчелице (Лакташи)</i> и <i>Звончићи (Бањалука)</i> – музички примјери према слободном избору наставника.</p> <p>4. Традиција у новом руху (савремене композиције инспирисане традиционалном музиком)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Етно група <i>Ива</i> • Етно група <i>Траг</i> • (примјери по избору наставника – инсерти из видео спотова) • <i>Мила мајко</i> (женски камерни хор <i>Бањалучанке</i>) • Слободан Тркуља – <i>Балканополис</i> • Биљана Крстић – <i>Бистрик</i>. • Ансамбл <i>Ступови</i> 	<p>Српски језик</p> <p>Ликовна култура</p> <p>Физичко васпитање</p>
---	--	---

		Српски језик
		Ликовна култура
		Физичко васпитање

ХОР И ОРКЕСТАР

Предметно подручје Хор и Оркестар представља интегрални дио предмета Музичка култура. Општи циљ предметног подручја Хор и Оркестар је развијање интересовања и љубави према музичкој умјетности, упознавање ученика са музичким дјелима високих умјетничких вриједности из различитих епоха и различитих жанрова, те упознавање са музичком традицијом и културом властитог и других народа.

Обавезно је да се у основним школама организује рад хора и то: хора млађих и хора старијих разреда.

У школи у којој постоје услови потребно је организовати школски оркестар. Часови хора и оркестра се изводе континуирано од почетка до краја школске године. Уносе се у распоред часова школе и дио су радне обавезе ученика које на основу музичких способности констатованих на аудицији, уз њихову сагласност, изабере наставник. Неопходно је континуирано радити на промоцији ових активности у школи, имајући у виду да је ангажовање ученика добровољно, али истовремено захтијева обавезу редовног похађања часова.

ХОР МЛАЂИХ РАЗРЕДА

(3 часа седмично, 108 часова годишње)

ХОР СТАРИЈИХ РАЗРЕДА

(4 час седмично, 144 часа годишње)

Оперативни циљеви/ Исходи	Садржаји програма/Појмови	Смјернице за наставнике
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • на аудицији адекватно одговори на захтјеве провјере музичког слуха, вокалне интерпретације и музичке меморије; • интерпретира широк спектар вокализа, модела и мотива за постизање бољих резултата; • пјева правилно, изражајно, интонативно и ритмички тачно и прецизно; • научи напамет своју вокалну дионицу; • примјењује различите технике пјевања; • пјева у двогласним и вишегласним композицијама (у складу са могућностима хора); • презентује шири репертоар вокалних и вокално-инструменталних композиција (по могућности различитих стилова и жанрова); • емотивно доживи композиције које се обрађују; • естетски доживи и да оцјени интерпретацију хора у коме учествује, да зна да изврши компарацију са извођењем других ансамбала; • прати своју дионицу у партитури и препознаје и поштује музичке ознаке за темпо, динамику и артикулацију; • активно учествује у музичком стваралаштву; 	<ul style="list-style-type: none"> • Пјесме и мелодијско-ритмички мотиви за аудицију. • Вокализе, модели и мотиви за постизање вокалне технике, музичких способности, вјештина и знања. • Репертоар школских хорова обухвата химне, одговарајућа музичка дјела домаћих и страних аутора различитих стилова и жанрова и одговарајућа музичка дјела традиционалне народне и духовне музике народа Републике Српске и других народа. <p>Предложена литература:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Химна Моја Република</i>, М. Матовић • <i>Химна Светом Сави</i>, С. Мокрањац • <i>Богородице дјево</i>, руски напјев • <i>Ој, Бадњаче, бадњаче</i>, народна из Србије • <i>Божјићи тропар</i>, Н. Барачки • <i>Ave Maria</i>, Ј. С. Бах • <i>Тамо далеко</i>, српска традиционална пјесма • <i>Српкиња</i>, И. Бајић • <i>Viva la musica</i>, канон • <i>Сат</i>, канон • <i>Драги бато</i>, канон • <i>Кока снијела јаје</i>, канон • <i>Ц-А-Ф-Ф-Е-Е</i>, канон • <i>Сви смо сад ту</i>, канон • <i>Кад си срећан</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • На почетку школске године организовати аудицију и кроз различите провјере музичког слуха, музичке меморије, музичких знања, вјештина и предиспозиција, формира хор од ученика који посједују одговарајуће музичке способности. • У зависности од састава и броја ученика организује хорове: женске, мушке и мјешовите. Према броју ученика хорови могу бити великог састава или камерни и пјевати једногласно, двогласно и трогласно. • Почетком школске године неколико часова посветити искључиво вјежбама за кост-абдоминално јачање дијафрагме и мишића, нарочито са леђне стране. Радити вјежбе за спуштање ларинкса и слободан рад резонантног апарата: језика, непца, усана и доње вилице. Извјестан број ученика се у завршним разредима налази у фази мутирања, па наставник треба да буде веома пажљив у третману оваквих ученика, да не би дошло до трајног оштећења гласница. • Наставник треба да подстиче љубав и жељу за активним музицирањем и

<ul style="list-style-type: none"> • схвати своју индивидуалну улогу у колективном извођењу; • препозна и наведе основне карактеристике стила и жанра композиција које су на репертоару хора. • редовно похађа часове хора. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Дјеца су украс свијета</i> • <i>У свијету постоји једно царство</i> • <i>Преко брда преко брега</i> • <i>Ишли смо у Африку</i> • <i>Разболе се лисица</i> • <i>Нема света ни планете</i> • <i>Миш је добио грип</i> • <i>Ох пролеће, Ј. Маринковић</i> • <i>Вијеће врана, В. Ђорђевић</i> • <i>Бумбари и пчеле, С. Раичић</i> • <i>Патак, М. Драгутиновић</i> • <i>Другарство, А. Кораћ</i> • <i>Јесен, В. Милошевић</i> • <i>На ливади, М. Милојевић</i> • <i>Ветар, М. Милојевић</i> • <i>Жабе, В. Ђорђевић</i> • <i>Кока и пилићи, М. Тајчевић</i> • <i>Канон за новорођенче, К. Бабић</i> • <i>Гдје је онај цветак жути, Ђ. Б. Перголези</i> • <i>Моја звезда, Б. Сметана</i> • <i>Липа, Ф. Шуберт</i> • <i>Ода радости, Л. В. Бетовен</i> • <i>La violeta, стари мајстор</i> • <i>Друга руковети, С. С. Мокрањац</i> • <i>Из Осме руковети, С. С. Мокрањац</i> • <i>Крава и несташко, М. Васиљевић</i> • <i>Ој, расти мој зелени боре, Сјај мјесече, В. Милошевић</i> • <i>Ој, јесенске дуге ноћи, народна пјесма</i> • <i>Јовано Јованке, македонска народна пјесма</i> • <i>Хор, В. Миланковић</i> • <i>Композиције за рад са хором млађег школског узраста, Д. Тракиловић</i> 	<p>учествовањем у школским ансамблима.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Константно и стручно радити на развоју музичких способности и формирању квалитетног вокалног интерпретатора: рад на вокализацијама, импостацији гласа, чистој интонацији, ритмичкој прецизности, правилном дисању, изражајном пјевању, дикцији, емотивном и естетском доживљају пјесме. • Организује пробе по гласовима и заједничке пробе. • Направи селекцију дијелова композиције који захтијевају посебно увјежбавање. Најчешће су то интонативни, али могу бити и остали проблеми извођачке технике. • Употреба клавира на пробама је минимална, али наставник мора бити спреман да композицију течно одсвира ради уобличавања тонске слике. • Хор треба да пјева више <i>a capella</i>. • Ради на развоју дистрибутивне пажње и концентрације (способност заједничког музицирања). • Ради на интерпретацији одговарајућих музичких дјела домаћих и страних аутора различитих стилова и музичких жанрова. • Ради на очувању традиционалне народне и духовне музике народа Републике Српске и других народа. • Ради на музичком описмењавању. • Наставник треба да подстиче креативне способности ученика и подстиче стваралачко ангажовање у свим музичким активностима.
--	--	---

	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Композиције за рад са хором старијег школског узраста</i>, Д. Тракиловић • <i>Духовне композиције за рад са хоровима основношколског типа</i>, Д. Тракиловић • <i>Збирка хорских композиција за школске хорове а сарелла</i>, Б. Ђурковић, Д. Костић, Б. Цвејић • <i>Двогласне хорске композиције</i>, приредила Нада Ленаси • <i>Из светске хорске литературе</i>, Б. Ђурковић • <i>Музичка традиција за наше најмлађе</i>, М. Васиљевић, ЗУНС • <i>Путем наше традиционалне музике</i>, М. Васиљевић, ЗУНС 	<ul style="list-style-type: none"> • Примјењује рад на музичкој импровизацији. • Ради на социјализацији ученика и развоју смисла и одговорности за колективно музицирање. • Ради на развоју естетског доживљаја и критичког мишљења. • Упозна ученике са основним карактеристикама стила и жанра композиција које се изводе. • Упозна ученике са основном музичком формом композиције која се изводи. • Упозна ученике са основним биографским подацима композитора музичког дјела које се изводи. • Развија код ученика навике слушања музике. • На пробама хора са ученицима слуша квалитетне музичке интерпретације композиција које се обрађују на часу хора. • Припрема школски хор за различите манифестације које организује матична школа и учествује на такмичењима. • У току школске године потребно је са хором извести најмање десет композиција (пет нових и пет раније обрађених композиција).
--	---	--

ОРКЕСТАР

(4 часа седмично, 144 часа годишње)

Школским оркестром се сматра инструментални ансамбл са најмање десет инструменталиста који изводе композиције у најмање три дионице.

Оперативни циљеви/ Исходи	Садржаји програма /Појмови	Смјернице за наставнике
<p>Ученик ће бити способан да:</p> <ul style="list-style-type: none"> • свира предвиђене композиције; • свира у најмање три дионице; • свира правилно, изражајно, интонативно и ритмички тачно и прецизно; • користи различите технике свирања; • научи напамет своју инструменталну дионицу; • презентује шири репертоар инструменталних и вокално-инструменталних композиција (по могућности различитих стилова и жанрова); • емотивно доживи композиције које се обрађују; • естетски доживи и оцјени интерпретацију ансамбла у коме учествује и да зна да изврши компарацију са извођењем других ансамбала; • прати своју дионицу у партитури и препознаје и поштује музичке ознаке за темпо, динамику и артикулацију; • активно учествује у музичком стваралаштву; • схвати своју индивидуалну улогу у колективном извођењу; • препозна и наведе основне карактеристике стила и жанра композиција које су на репертоару. • редовно похађа часове оркестра.	<ul style="list-style-type: none"> • Репертоар обухвата одговарајућа музичка инструментална и вокално-инструментална дјела домаћих и страних аутора различитих стилова и жанрова и одговарајућа музичка дјела традиционалне музике народа Републике Српске и других народа. <p>Предложена литература:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Звучне ведрине</i>, Збирка композиција аранжираних за дјечије (школске) гудачке, хармоникашке и мјешовите оркестре, као и за Орфов инструментариј и оркестар удараљки, Божидар Станчић • <i>Музичка школица за Орфов инструментариј</i>, Миомира М. Ђурђановић и Сања Филиповић • <i>У шуми један жир изгубио свој шешир</i>, Збирка пјесама уз клавирску пратњу, Константин Бабић • <i>Мали гроф у трамвају</i>, за глас и клавир за дјецу нижих разреда, Зоран Јовановић • <i>Збирка пјесама за глас и хармонику</i>, Радомир Јанковић	<ul style="list-style-type: none"> • Наставник ће саставити оркестре од инструмената који припадају истој породици (блок-флауте, мандолине, тамбуре, хармонике, Орфов инструментариј, итд.) или мјешовитог састава према расположивим инструментима. • Наставник треба да репертоар оркестра пролагоди (аранжира) за постојећи школски састав или да изводи у оригиналном облику. • Наставник припрема школски оркестар за различите манифестације које организује матична школа и учествује на такмичењима. • У току године оркестар треба да изведе 8 дјела од којих неке заједно са хором.

* Предложене су збирке пјесама уз пратњу клавира и хармонике, а наставник може да дионице ових хармонских инструмената лако распише, прилагоди за оркестарски и хорски састав који му је на располагању.

* У раду хора и оркестра наставник ће се потрудити да активно узме учешће са школским ансамблом на такмичењима и манифестацијама.

Радна група која је радила на изради Наставног плана и програма за хор и оркестар:

1. мр Радиша Рачић, ЈУ МШ „Владо Милошевић“ Бања Лука
2. Јелена Станишић, ЈУ ОШ „Свети Сава“ Бања Лука
3. мр Бранка Радошевић Митровић, Академија умјетности Бања Лука
4. мр Саша Павловић, Академија умјетности Бања Лука
5. Јасна Антонић, ЈУ ОШ „Борисав Станковић“ Бања Лука
6. Дајана Глувић, Републички педагошки завод
7. Драгана Генџерић, Републички педагошки завод